

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра історіографії, джерелознавства та археології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

А. В. Пантелеймонов_

“ _____ ” _____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

_____ **Іновації в музейній справі** _____

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ магістр _____

галузь знань _____ 03 гуманітарні науки _____
(шифр і назва)

спеціальність _____ 032 Історія та археологія _____
(шифр і назва)

освітня програма _____ 032 Історія та археологія _____
(шифр і назва)

спеціалізація _____ Історія та археологія _____
(шифр і назва)

вид дисципліни _____
(обов'язкова / за вибором)

факультет _____ Історичний факультет _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою історичного факультету

“ 27 ” серпня 2018 року, протокол № 8

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Іващенко Вікторія Юріївна, кандидат історичних наук, доцент

Програму схвалено на засіданні кафедри

історіографії, джерелознавства та археології

Протокол від “ 16 ” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри _____

_____ (підпис)

_____ (Посохов С. І.)

_____ (прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

історичного факультету

назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 17 ” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії _____

_____ (підпис)

_____ (Тумаков О. І.)

_____ (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни «**Інновації в музейній справі**» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки **магістр** спеціальності 032 «Історія і археологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інноваційні складові різних напрямів музейної справи: експозиційної, виставкової, науково-освітньої, фондової роботи, а також менеджменту та маркетингу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових **розділів**:

1. Статус музею в сучасному світі.
2. Новітні форми музейної діяльності.

1. Опис навчальної дисципліни

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Інновації в музейній справі» є надання уявлення про нові підходи в теорії та практиці сучасної музейної справи для підготовки до самостійної творчої діяльності в культурно-освітній галузі.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Інновації в музейній справі»: ознайомити студентів зі статусом музеїв у сучасному світі та новітніми формами музейної діяльності; розкрити можливості та перспективи роботи в музейних установах; навчити сучасним підходам до експозиційної, виставкової, науково-культурної, фондової та ін. напрямів музейної діяльності; допомогти скласти уявлення про сучасну музейну аудиторію.

1.3. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ECTS.

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Вибіркова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	-й
Семестр	
1-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
88 год.	год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- особливості теорії та практики сучасної музейної справи, зокрема її інноваційної складової;
- мати уявлення про новації в експозиційній, виставковій, культурно-освітній, науково-фондовій роботі сучасних музеїв;
- розширити свої знання про роботу в музейних установах України.

вміти :

- порівнювати теоретичні положення з конкретними практичними аспектами діяльності сучасних та музейних установ;
- засвоїти новітні інформаційні технології, які використовуються в сучасній музейній справі: робота з базами даних та спеціальними програмами для обліку музейних фондів, робота в Інтернет-мережі, знайомство зі спеціальним музейним устаткуванням (інформаційними кіосками, інтерактивними панелями);
- розвивати творче мислення та вміння взаємодіяти з музейною аудиторією (інтерактивні екскурсії, PRтехнології);
- працювати із сучасними комп'ютерними програмами, статистичними матеріалами, методичними виданнями, вдосконалювати навички аналізу та самоаналізу.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. СТАТУС МУЗЕЮ В СУЧАСНОМУ СВІТІ.

ТЕМА 1. Особливості курсу «Інновації в музейній справі».

Предмет, структура і завдання курсу «Інновації в музейній справі». Міждисциплінарний характер курсу. Методологічні та методичні аспекти вивчення курсу, види та форми занять, варіанти контролю знань.

ТЕМА 2. Музей як соціокультурне явище.

Музеї в епоху глобалізації та інформатизації. Функції сучасного музею. Музей як простір діалогу культур та новий освітній простір.

ТЕМА 3. Типологія сучасних музеїв.

«Музейний бум». Перебудова класичних музеїв. Музеї нового типу (екомузеї, музейні квартали та ін.). Віртуальні музеї. Парамузеї та квазімузеї.

ТЕМА 4. Система управління музеями.

Сучасні принципи управління музеями. Організація управління вітчизняними музеями. Шляхи удосконалення управління вітчизняними музеями. Особливості трудових ресурсів в музеях.

ТЕМА 5. Створення музейної мережі.

Інтеграція музеїв різних видів і профілів та створення єдиного музейного простору. Музейні комплекси. Асоціації. Конференції. Конкурси.

РОЗДІЛ 2. НОВІТНІ ФОРМИ МУЗЕЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

ТЕМА 1. Побудова сучасної музейної експозиції.

Особливості музейного проектування. Раціональна та емоційна складові музейної експозиції. Музеї-салони, музеї-клуби, музеї-кафедри. Новітні технічні засоби в експозиціях сучасних музеїв.

ТЕМА 2. Музейна аудиторія.

Аналіз сучасної музейної аудиторії. Особливості роботи з дітьми та людьми похилого віку. Волонтерський рух та організація краудсорсінгових проектів.

ТЕМА 3. Культурно-освітня діяльність музею на сучасному етапі.

Освітні програми у форматі лекцій, клубів, салонів, квестів, ігор, реконструкцій, майстер-класів та ін. Перфоманси. «Ночі музеїв» та ін. акції.

ТЕМА 4. Інформатизація музейної справи.

Створення баз даних колекцій. Оцифрування музейних експонатів та спеціальне програмне забезпечення для обліку музейних фондів. Інтернет-стратегії сучасних музеїв. Створення офіційних музейних сайтів, віртуальних виставок та спеціальних інтернет-проектів у мережі Інтернет.

ТЕМА 5. PR- технології в музейній справі.

Організація PR-компаній. Брендінг. Особливості просування «музейного продукту».

ТЕМА 6. Джерела фінансування сучасного музею.

Державне фінансування. Благодійні фонди. Приватні пожертви. Грантова діяльність. Шляхи поповнення музейних фондів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		прак- тичні	лаб.	інд.	сп	
1	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Статус музею в сучасному світі.						
Тема 1. Особливості курсу «Інновації в	10	2				8

музейній справі»						
Тема 2. Музей як соціокультурне явище.	10	2				8
Тема 3. Типологія сучасних музеїв	12	4				8
Тема 4. Система управління музеями	10	2				8
Тема 5. Створення музейної мережі	10	2				8
Всього годин	52	12				40
Розділ 2. Новітні форми музейної діяльності.						
Тема 1. Побудова сучасної музейної експозиції	12	4				8
Тема 2. Музейна аудиторія	12	4				8
Тема 3. Культурно-освітня діяльність музею на сучасному етапі	12	4				8
Тема 4. Інформатизація музейної справи	12	4				8
Тема 5. PR- технології в музейній справі.	10	2				8
Тема 6. Джерела фінансування сучасного музею	10	2				8
Всього годин	68	20				48
Всього	120	32				88

4. Завдання для самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Навчально-дослідний проект: підготовка програми стратегічного розвитку Музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна	30
2.	Розробка та впровадження інноваційного проекту на базі Музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна	50
3.	Створення баз даних за курсом	8
	Разом	88

5. Індивідуальні завдання

Курсова робота зі спецкурсу.

6. Методи навчання

Лекція, практичні заняття, застосування інформаційних та ігрових технологій, проектна діяльність.

7. Методи контролю

Контрольна робота, співбесіда, екзамен.

8. Схема нарахування балів

Для екзамену

Поточне тестування та самостійна робота											Перша контроль на робота, передбаче на навчальн им планом	Друга контроль на робота, передбаче на навчальн им планом	Підсумков ий семестров ий контроль (екзамен)	Сума
Розділ 1					Розділ 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T1	T2	T3	T4	T5	T6	20	-	60	100
				5						15				

9. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література:

Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: посібник // Під ред. В. Великочого, Н. Гасюк. Івано-Франківськ: Плай, 2005.
 Рутинський М. Й., Стецюк О.В. Музеєзнавство: Навч. посібн. К., 2008.
 Сотникова С. И. Музеология. М., 2004.

Допоміжна література:

Акулич, Е. Музей как социокультурное явление // Социологические исследования. 2004. № 10. С. 89-92.
 Будылин, И. Восприятие музея // Мир музея. 2004. № 3. С. 19-21; № 4. С. 20-23; № 5. С. 20-24.
 Вайдахер Ф. Загальна музеологія: Посібник / Перекл. з нім. В.Лозинський, О.Лянг, Х.Назаркевич. Львів, 2005.
 Жарников, Д. Методика оценки эффективности выставки // Практический маркетинг. 2004. № 11. С. 2-5.
 Калинина, Л. Модель ИТ-сотрудничества: опыт совместной реализации крупных музейных проектов на основе информационных технологий / Л. Л. Калинина, И. В. Пролеткин, М. Е. Шпак // Справочник руководителя учреждения культуры. 2005. № 6. С. 59-67.
 Музей и современные технологии. Томск: Изд-во Том. ун-та, 2006. 300 с.
 Павлова, Н. Источники финансирования современных музеев, и немного о фандрейзинге // Виртуальные образовательный центр «Global»: сайт проекта. – Режим доступа: http://global.iatp.org.ua/v2/index.php?s=content&p=a_5
 Триумф музея? Санкт-Петербург: Основа, 2005. 458 с.
 Museum of the Future. Insights and reflection from 10 international museums. Roma, 2016.
 Simon N. The Art of Relevanse. Santa Cruz, 2016.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення.

Асоціація менеджерів культури: <http://acm.org.ru/>
 Музейний портал «Музейний простір»: <http://prostir.museum/>
 Музеї світу: <https://www.museist.com/>
 ICOM: <http://www.icom.in.ua/>